

Memòria d'accions de foment de la llengua catalana aplicades des de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears i la seva Fundació Presentades al Cens d'entitats de foment de la llengua de la qual formem part (Per iniciativa de l'Acadèmia) des de l'any 2018

L'Acadèmia com a institució independent i lliure, en el decurs dels nostres més de 150 anys d'història, ha estat sempre compromesa amb la llengua i el patrimoni cultural i científic català, marcant la seva identitat i la seva voluntat de servei al país.

Tot i que des del seu inici s'ha considerat el català com a base fonamental en les seves activitats, incloent escrits i publicacions, és un fet conegut que durant els períodes de prohibició de la llengua catalana, per imperatiu legal que no legítim, imposat pels règims absolutistes, xenòfobs i pancastellanistes dictatorials, no ha estat possible. Tot i així, molts dels seus membres condemnats a l'exili, tan exterior com interior, han vetllat per conservar el patrimoni cultural i lingüístic mèdic en català, intentant superar les limitacions imposades.

Durant els períodes democràtics de reconeixement de la diversitat cultural del país, l'Acadèmia ha impulsat sempre tota mena d'accions, disposicions i normes per a la conservació del patrimoni cultural científic català així com el foment de la llengua, la cultura i la història, pròpies del país on va néixer i es va desenvolupar principalment.

La següent ressenya històrica de l'Acadèmia en relació a la llengua catalana queda ben palesa amb les dades que s'aporten a continuació com a exemple d'una evolució i un desenvolupament només limitat per les restriccions de caràcter polític que ha patit el país en la seva totalitat.

El procés d'acumulació que significà la Renaixença i l'evolució política, econòmica i social de la segona meitat del segle XIX, va portar a una eclosió en l'ús de la llengua catalana, també dins i des de l'Acadèmia des dels seus inicis. ¹ Tot i que la creació oficial del Laboratorio el 1872 es va haver de fer en castellà, la mentalitat i l'ús del català va estar present en les sessions de l'Acadèmia, com ho estava en la vida normal.

El 1886, es va crear a Barcelona el Centre Escolar Catalanista, ² en haver estat denegat als estudiants que el català fos acceptat com a llengua oficial, fet que va provocar la resposta que, molts catedràtics, impartissin les seves conferències en català, com: Gil Saltor i Lavall (1862 – 1909), ^{3 4} Bartomeu Robert o Miquel Arcàngel Fargas i Roca (1858-1916), ^{5 6} perfilant un lèxic científic mèdic modern que s'estén ràpidament al món acadèmic.

El 1898, deu anys després del Congrés Internacional de Barcelona, es va presentar a l'Acadèmia la primera comunicació en català, feta pel Dr. Josep Maria Roca i Heras, dermatòleg, amb el títol "La sífilis a l'edat mitjana". Al mateix any, apareix la primera revista mèdica en llengua catalana, *Gynecologia Catalana*, inspirada per Jaume Queraltó.

Amb l'inici del segle XX es produeix una acceleració de l'ús del català arreu molt ben documentada i l'Acadèmia no només no n'és l'excepció sinó que n'és un dels motors.

El 29 de novembre de 1901, sota la presidència de Víctor Azcarreta i Colau (1857-1937), ^{7 8} el secretari de l'Acadèmia, Josep Tarruella i Albareda (1870 - 1958), ^{9 10} va redactar la primera acta en català, com també ho va fer el tresorer, Hermenegild Puig i Sais (1860 - 1941), ^{11 12} amb

els primers rebuts en català. Es considera que l'Acadèmia catalanitzava el seu nom i estableix el català com la seva llengua oficial.^a

El 1903, diversos membres representatius de l'Acadèmia participen en el Primer Congrés Universitari Català on el metge Domènec Martí i Julià (1861-1917) fa una ponència sobre "Organització de la Universitat Catalana" amb la qual demanava la utilització de la llengua catalana en el món científic, com aportació d'uns valors i perspectives amb vocació de servei a la humanitat en general.¹³

L'Acadèmia no escapava a la il·lusió compartida per la cultura del país i, tot i que des del 1901, s'havia aprovat que el català passés a ser, de manera natural, la llengua de comunicació oficial i, per tant, habitual, començant per la normalització del nom d'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, sembla ser que no es va fer del tot efectiu fins al 1904.

El 1906, es va celebrar també el primer congrés mèdic en llengua catalana: "Primer Congrés d'Higiene de Catalunya". Aquell mateix any, en el primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, Antoni Bartumeus i Casanovas (1856-1935),^{14 15} cirurgià de l'Hospital de la Santa Creu, representant de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques, va plantejar la necessitat de reconstruir el llenguatge mèdic i biològic català, amb una comunicació en la qual defensava el dret a l'ensenyament lliure llargament reivindicat.¹⁶ Entre les peticions, dirigides a la societat catalana en general, hi havia la d'estimular l'elaboració d'un diccionari mèdic de la llengua catalana.

El 1907, es va iniciar també la publicació de la revista "Anals de Medecina: Butlletí Mensual de la Acadèmia y Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya", en català, amb Botey, com a primer director i Cardenal, Esquerdo o Barraquer, entre els prestigiosos membres del Consell editorial; va mantenir la continuïtat fins al 1911.¹⁷ Oferia un vehicle d'àmplia difusió i en català, de les sessions científiques i activitats dels laboratoris de l'Acadèmia, i dels centres clínics de la ciutat de Barcelona. A través de les seves pàgines, és possible seguir el batec científic de les institucions mèdiques catalanes d'aquell moment i el seu esforç per esdevenir una medicina moderna, en sintonia amb les més avançades del seu entorn.

El 1910 es va celebrar el Congrés Internacional de la Tuberculosi i l'Acadèmia va demanar que s'hi poguessin presentar ponències en català. Malauradament, el president del Congrés, Rafael Rodríguez Méndez, amb el suport inesperat de Jaume Queraltó, s'hi va oposar, tot i que, finalment, es van acceptar, sempre que anessin acompanyades de la traducció castellana. Aquell any, Josep Tarruella va ser nomenat president de l'Acadèmia.

La creació de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, el 1911, va posar de manifest l'interès pel desenvolupament del nivell científic del país, el qual permetria el treball conjunt de les ciències bàsiques, en especial de la biologia, també en el camp de la medicina i les ciències de la salut.¹⁸ Arran d'això, l'Acadèmia va impulsar la celebració dels Congressos de Metges de Llengua Catalana i, la constitució de l'Associació General de Metges de Llengua Catalana per a assegurar-ne la seva continuïtat.

El 1912, la secció de ciències de l'Institut d'Estudis Catalans que havia creat Prat de la Riba el 1907. Sent president Francesc Fàbregas i Mas (1857 - 1933),^{19 20} l'Acadèmia va confirmar el

^a Hi ha altres fonts que citen l'any 1904 com el de la catalanització del nom que podria ser diferent del de la declaració d'idioma oficial que seria el 1902 segons Pardo Tomás i Martínez Vidal. Altres autors com JM Calbet Camarasa consideren que no va ser fins al 1912 quan l'Acadèmia va adoptar el nom oficial en català, després de la polèmica sobre l'idioma.

seu nom en català. Començava, pel gener de 1912, una nova etapa de la revista *Anals de l'Acadèmia y Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya*, que se seguiria publicant fins al 1920. Així mateix, l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, a partir d'una proposta d'Enric Ribas i Ribas (1870-1935),^{21 22} Manuel Salvat i Espasa (1875 - 1969)^{23 24} i Domènec Martí i Julià, va promoure l'organització i l'estructura necessària per a poder celebrar el Primer Congrés de Metges de Llengua Catalana (I CMLC), amb la idea de reunir els coneixements, procedents de corrents d'estudi diversos, per vehicular l'aportació catalana a la medicina universal.

El paper clau de l'Acadèmia en relació amb la llengua fou possiblement l'adopció decidida del català en tota la seva activitat, com ja s'ha esmentat, però també en l'organització del Primer Congrés de Metges de Llengua Catalana (1913), seguit d'altres que es continuaren organitzant (els anys: 1917, 1919, 1921,1923) fins que la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) els aturà per reprendre'ls després fins a la fi de la República (els anys: 1930, 1932, 1934, 1936) i quan se superi la interrupció pel règim franquista (1939-1975) (els anys: 1976, 1980, 1984, 1988, 1992, 1996, 2000, 2004, 2008, 2012, 2017), però aquesta darrera ja és una altra història. És en el marc dels congressos de pre-guerra que va prenent cos la necessitat d'un diccionari normatiu de termes mèdics.

El 1913, sota el mestratge de Pompeu Fabra, s'aprova les normes ortogràfiques del català facilitant la conversió en llengua d'ús científic actualitzat i força predominant a Catalunya.²⁵ A banda de les publicacions de l'Acadèmia, moltes altres publicacions científiques del país l'usen. El dia 9 d'agost de 1916, fou anotada taquigràficament pel Dr. Costa, l'aleshores Secretari del Comitè de Redacció dels *Anals de Medicina*, l'actualització de la revista de l'Acadèmia. Aquesta publicació recollia valuosa informació sobre l'obra realitzada, ja en forma d'articles o de tesis doctorals, així com l'evolució professional dels alumnes dels laboratoris en el període inicial de 1897-1915. A ella referim els lectors interessats sobre el detall de les accions científiques dels laboratoris. També proporcionen important informació sobre els laboratoris els articles de Proubasta⁷ i Freixas i Freixas.^{11 26} La premsa de l'època tingué sovint paraules d'elogi a la tasca de l'Acadèmia i els seus laboratoris. Amb motiu de l'aparició de la revista de l'Acadèmia, *El Poble Català* va publicar el text següent:²⁷

“En el ressorgir lent i segur de les forces catalanes, va prenent l'element científic el lloc honorable que li senyala la llei d'evolució ascensional de la cultura patria. L'esperit de coordinació y armonizació dels factors elementaris del treball entra victoriosament en nostres hàbitus y's realisen ja obres colectives que fan avensar eficasment el procés fonamental de nostres activitats educatives. Una prova eloqüent d'això's troba en l'Academia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, incorporació d'honrosa tradició científica, apressalla ara més que mai per a portar sa acció a l'obra seductora de treballar per la ciència y la patria catalanes. A ses actuals funcions culturals, incloses en ses sessions acadèmiques plenes d'estudis serios y originals, en sos laboratoris d'ensenyança tècnica de Bacteriologia, Histologia y Anatomia Patològica, Anàlisis de productes patològics, de Osteologia, en sa abundant y triada la biblioteca, va a incloure una nova manifestació de la més alta importància educativa pels metges y tots aquells a qui interessa la Biología. A partir del mes de janer pròxim publicarà mensualment un butlletí que constarà de més de 60 planes de text, titulat Anals de Medicina en el qual seran insertades les actes dels treballs acadèmics, extenses y completes, estudis originals dels socis y col·laboradors, revistes de treballs de tot el món, etc., etc. En la instauració d'aquesta feina culminant s'hi troben aplegats els ex presidents de l'Academia, els doctors Cardenal, gèrmans Esquerdo, Barraquer, Fargas, Azcarreta, Suñé y Molist y R. Botey, figures sobressortints de la medicina catalana, com a directors de la publicació; y tot l'estol de metges actius y distingits que ab son amor a la ciencia han sapigut posar l'Academia en l'alta consideració en que avui se troba, com a redactors. Creiem que aquesta nova serà rebuda ab veritable alegria pels devots de la cultura patria y molt particularment per la classe mèdica que's trobarà dignament representada per la novella publicació en sos anhels de creixensa y

afirmació científica, dintre'l moviment social del Nacionalisme ample y engrandidor que constitueix nostre ideal. Les notables personalitats que formen el nucli d'actuació dels Anals de Medicina són penyora ferma d'una labor positiva y brillant, y es per xó que augurem un èxit triomfal a la futura revista mèdica."

La segona gran aportació lingüística del català va ser el Diccionari Ortogràfic de la Llengua Catalana, de Pompeu Fabra, publicat el 1917, obra que marcaria les ràpides evolució i adaptació de la llengua a les necessitats del país. El mateix any 1917, la revista de l'Acadèmia va encetar una nova etapa amb el nom d'Anals de l'Acadèmia y Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya.

Segon Congrés Universitari Català es va celebrar a principis de l'any 1918. Tingué lloc a Barcelona, dintre el recinte de la Universitat.

S'hi va presentar la Bibliografia Medical de Catalunya ²⁸ que volia recollir tots els textos mèdics catalans i posar en evidència la riquesa històrica i present del llenguatge mèdic català.

La participació dels metges i estudiants, en totes les seves fases, fou molt important. El rector en aquell moment era el Dr. Valentí Carulla, i el president del Congrés fou el Dr. August Pi i Sunyer. Entre els professors de la Facultat de Medicina que hi van prendre part activa hi havia Pere Nubiola i Joaquim Trias. S'hi adheriren des d'altres universitats J.M. Bellido i Antoni Trias. Entre els estudiants de medicina trobem noms que posteriorment foren universitaris eminents o distingits professionals. Tant en la convocatòria com en els continguts del Congrés, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i els seus membres hi tingueren un paper destacat.

Els resultats més tangibles d'aquest Segon Congrés Universitari Català, foren la declaració d'unitat de la cultura catalana, -juntament amb la necessitat que cessés el divorci entre les institucions d'aquesta-, i la redacció d'un projecte d'Estatut d'Autonomia Universitària. El 1922, sota la direcció de Rossend Carrasco i Formiguera (1892-1990), ²⁹ que havia estat a Harvard amb Walter Cannon, van publicar el primer treball clínic a Europa, en català, sobre la utilització de la insulina en pacients diabètics.

Malgrat les prohibicions repressives, de la dictadura de Primo de Rivera, la tensió cultural va ser tan forta, que necessitava retrobar fórmules d'expressió d'interès col·lectiu com fos. I va ser així com, amb totes les limitacions oficials, el 1926, Jaume Aiguader Miró (1882 – 1943) ³⁰ ³¹ va començar l'edició de les "Monografies Mèdiques" en català les quals, tot i néixer sota un estat dictatorial, persistirien durant els períodes de llibertat.

Corachan va iniciar el Diccionari de Medicina, per tal de fer-lo assequible ràpidament i entendre la necessitat de disposar d'una terminologia científica mèdica, se'n va iniciar la publicació en fascicles mensuals que van anar apareixent des del 1932 al 1936. Naturalment, la creació per fi d'un diccionari mèdic en català, es va portar a terme seguint l'empenta reformista i actualitzadora de Pompeu Fabra, que es va encarregar de revisar el text amb Corachan, amb la participació entusiasta de metges de prestigi en diverses especialitats.

Els dies 13 i 14 de juliol de 1935, es va celebrar, al balneari de Vallfogona de Riucorb, el primer Congrés Monogràfic Català de Medicina, com a Congrés de la Litiasi Biliar, organitzat per la revista Annals de Medicina de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, amb el patrocini també de la Societat Catalana de Cirurgia i l'Associació de Metges Hidròlegs de Catalunya. Van figurar, com a president Agustí Pedro Pons (1898 – 1971) ³² ³³ ³⁴ i com a vicepresidents: Manuel Corachan, Joan Cuatrecasas i Arumí (1899 - 1990) ³⁵ i Jacint Vilardell i Permanyer (1894 - 1967).

Molts investigadors sorgits de la Societat Catalana de Biologia i de l'Institut de Fisiologia, van començar a recollir fruits de les seves investigacions en camps diversos, com en el cas de Francesc Duran Reynals (1899-1958) ³⁶ ³⁷ que el 1936 va publicar, en català, un treball sobre el factor de difusió que portaria el seu nom i que tindria un gran impacte en el coneixement de la fisiopatologia, des de la fecundació de l'òvul en la reproducció fins al comportament de les cèl·lules tumorals en oncologia. ³⁸

Amb la intenció de fer extensiva la difusió en llengua catalana, es va ampliar l'àmbit de les celebracions, portant a Perpinyà el IX Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (CMBLC), el 1936, presidit pel doctor Puig i Sureda. Les ponències, cada vegada més variades,

van versar sobre temes d'interès del moment, en aquest cas: reumatisme, hidatidiosi o el diagnòstic precoç dels tumors cerebrals. Amb la seriositat metodològica i científica que caracteritza l'autèntic esperit acadèmic, el prestigi de la convocatòria va anar augmentant i atraient l'interès fins i tot de professionals forans a l'àmbit territorial de l'Acadèmia, però seduïts per l'èxit de les seves activitats formatives. Aquest IX CMBLC celebrat a Perpinyà, va inaugurar, per altra banda, la sèrie de Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (CMBLC), incorporant-hi els biòlegs com a fermes col·laboradors en la recerca biomèdica. El diccionari de Medicina, iniciat el 1932 sota la direcció de Manuel Corachan, amb participació de diversos especialistes en els diferents camps mèdics, va culminar la seva publicació el 1936, un altre pas endavant que quedaria bloquejat per les circumstàncies.³⁹

El 1939 amb l'exili de molts membres de l'Acadèmia i la implantació del règim dictatorial del General Franco, el català va quedar totalment prohibit en l'àmbit acadèmic.

Arran de l'experiència repressiva, alguns estudiants de medicina, tornant a reivindicar l'activitat acadèmica per un ensenyament de qualitat, van fundar, el 1952, una associació denominada *Juventud Mèdica* que no va arribar a poder fer reals les esperances que havia despertat. Tot i l'interès de molts metges del moment per recuperar el dinamisme que proporcionaven els estudiants, l'aixopluc que podia oferir l'Acadèmia, era limitat en molts aspectes, entre els quals, el nom natural en català de Joventut Mèdica, que tornava a ser reivindicat sense èxit.

La vaga nacional pacífica de 1959, fortament reprimida per la policia va provocar les sortides de to dels sectors més recalcitrants del règim, que es van anar fent cada vegada més insostenibles, despertant, al mateix temps, protestes davant la intolerància cultural que arribava a límits d'insult groller, com el cas del director del diari La Vanguardia que, el 21 de juny, es va sentir indignat davant la celebració d'una missa en català, provocant una resposta social de rebuig en el propi àmbit religiós, tan cuidat pel règim com a fonament de la seva justificació pretesament divina.

La represa d'activitats com a Societat Catalana de Biologia, es va produir, clandestinament, el 14 de febrer de 1962, als Dispensaris Blancs del passeig de Sant Joan, sota els auspicis d'Alsina i Bofill, que en seria el primer president de la nova etapa fins al 1967.

Es va publicar el Diccionari Català-Valencià-Balear, conegut com "Alcover – Moll", iniciat, des del 1901, pel capellà i lingüista mallorquí Antoni Maria Alcover i Sureda (1862 - 1932) - amb concordança i participació de l'Acadèmia - que havia influït, sobretot, en el diccionari de medicina de Corachan, sent completat pel filòleg menorquí Francesc de Borja Moll i Casasnovas (1903 - 1991), amb la col·laboració de la seva filla Aina Moll i Marquès (1930 - 2019) i del filòleg valencià Manuel Sanchis Guarner (1911 - 1981).

Paral·lelament, el sentiment identitari català es percebia cada vegada més injustament perseguit, arribant a mobilitzar l'església com a nucli de reivindicació. La repressió del moviment no es va fer esperar. L'Abat de Montserrat, Aureli Maria Escarré i Jané (1908 – 1968), va ser expulsat d'Espanya, el 1965, per defensar la identitat nacional catalana.

L'Acadèmia, finalment, va recuperar el nom actualitzat en català: Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, el mateix 1969. També es va començar la publicació d'una nova sèrie de Monografies Mèdiques, que havien deixat d'editar-se amb la guerra civil.⁴⁰

L'Acadèmia és de les primeres institucions mèdiques que recupera el català tan aviat com pot. La presidència de Josep Laporte (1922-2005), entre 1970 i 1974, n'és el moment clau. Annals torna a publicar-se en català i la majoria d'altres publicacions i butlletins de societats i filials ho van fent progressivament.

L'agost de 1973, en una memorable sessió de la Universitat Catalana d'Estiu, s'aprova el Manifest de Prada que renova la crida a la utilitat del català com a llengua científica. Pretenia promoure el català com a llengua d'expressió científica, una declaració en la qual, el president de l'Acadèmia, Dr. Josep Laporte hi va tenir un protagonisme rellevant.

Dos presidents clau de l'Acadèmia en foren també promotors: l'esmentat Josep Laporte i Oriol Casassas (1923-2012) que fou cinc anys més tard, el 1978, president de l'Acadèmia.

Ràpidament, com a mesura gairebé d'urgència davant l'obsolescència i poca disponibilitat del diccionari Corachan, es publica el primer Vocabulari Mèdic, el 1974, que mereixerà fins a quatre edicions. Les Joventuts Mèdiques de l'Acadèmia hi tenen el paper cabdal, arran d'una sessió, el desembre de 1971, on se'n fa palesa la necessitat.^{41 42} Josep Alsina Bofill (1904-1993), que fou President de l'Acadèmia de 1974 a 1978, entre Laporte i Casassas, fou també essencial en la preparació del Vocabulari. Pertanyia a una generació anterior i era dels pocs supervivents del grup que ja havien treballat amb Corachan els anys 30.

Els anys 70 i 80 veuen aparèixer dins de l'Acadèmia i des de l'Acadèmia moltes altres iniciatives de promoció del català com a llengua científica: la col·lecció Monografies Mèdiques, que manté el nom de la popular col·lecció dels anys 30, la catalanització de totes les revistes i butlletins de societats i filials i altres intents editorials amb menys continuïtat com les revistes El microbi, L'internista o algunes edicions de Jano en català.

Amb un important impuls i la participació de les Joventuts Mèdiques de l'Acadèmia, el 1978 es va celebrar el III Congrés Universitari Català, que va posar les bases del que hauria de ser la universitat catalana en aquest nou període de democràcia i autonomia, en particular, el referent als estudis de medicina.

Posteriorment, l'Acadèmia ha participat en l'elaboració i l'edició de vocabularis i diccionaris de medicina en llengua catalana (Diccionari Corachan, o el Diccionari Enciclopèdic de Medicina en paper i digital).

No va ser fins al 1991 quan es va normalitzar el reconeixement de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona – RAMB, com a Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya – RAMC, una antiga aspiració fins llavors denegada.^{43 44} Així mateix, es va publicar la primera edició de la traducció catalana de la Classificació Internacional de Malalties - 9ª Revisió - Modificació Clínica (CIM-MC), en tres volums que permetia la codificació de malalties i procediments, en català, seguint els codis d'ús internacional, una tasca en la qual l'existència del Vocabulari Mèdic en català i les successives edicions del Diccionari Enciclopèdic de Medicina (DEM) sorgís de l'Acadèmia, hi van tenir un paper molt important.

Annals continuarà publicant-se en paper, malgrat la crisi entre 1995 i 1997 quan l'edició queda interrompuda, fins que passa a l'actual format digital, avançant-se a d'altres revistes.

El 2014, es va constituir el Diccionari Enciclopèdic de Medicina en CATalà - DEMCAT, com a continuació del DEM, sota el patronatge compartit entre l'Acadèmia, l'IEC, la GEC i el TERMCAT, amb el suport de la Fundació Dr. Antoni Esteve; d'allí en sorgiria l'embrió de la Societat Catalana del Diccionari Enciclopèdic de Medicina de Catalunya – SocDEMCAT amb la voluntat de promoure l'actualització terminològica constant del llenguatge mèdic en català i la divulgació dels nous avenços, al servei dels professionals de la salut en general, promovent-ne el seu ús sobre bases lingüísticament fonamentades.

En resum, en l'actualitat l'Acadèmia segueix tenint el català com a llengua pròpia, de manera que:

1.- Des de l'any 1907 s'edita la revista Annals de Medicina, revista de difusió científica en llengua catalana. Amb única excepció durant els anys de la dictadura, (1936 - 1975) en què, per imposició política i legal, no es podia publicar en català. Actualment la revista està digitalitzada i es pot consultar on-line.

2.- Des de l'any 1932 l'Acadèmia ha participat activament i amb la participació de molts dels seus membres amb la creació del Diccionari de Medicina.

3.- Des de la recuperació democràtica del 1975, tots els escrits i publicacions son emesos en català, i aquells documents que es publiquen son revisats per garantir-ne una correcte edició.

4.- L'Acadèmia, ha vetllat per la conservació del Diccionari de Medicina i per la seva actualització fins l'any 2020. En primera instància el control es feia des de l'Acadèmia i al llarg del temps s'hi van anar incorporant: la Gran Enciclopèdia Catalana, l'Institut d'Estudis Catalans, El TERMCAT i el Departament de Salut. Per causa de la retirada de l'aportació de fons des del Departament de Salut, van quedar aturades les actualitzacions directes en el DEMCAT.

4.- També ha participat activament i amb la col·laboració de molts dels seus associats/des amb les edicions i actualitzacions dutes a terme a través del TERMCAT de les edicions de diccionaris terminològics per àrees temàtiques.

5.- Els portals i web's tant de l'Acadèmia i de l'InterAc estan publicats en les seves caràtules fixes en català, llengua prioritària en primera cerca o presentació també es publiquen en castellà i anglès, idiomes en que poden ser visionats a demanda. Ambdós portals tenen l'extensió .cat des de la seva creació l'any (1996 Acadèmia i 2013 InterAc Salut).

6.- Les actes dels Òrgans de Govern de l'Acadèmia i la seva Fundació, Junta Permanent, Junta de Govern i Assemblea, estan editats i publicats en català.

7.- Les Notes de premsa o publicacions que es trameten als mitjans tant de l'Acadèmia com de les Societats, son escrites en català, i revisades abans de la seva publicació.

8.- Tots els certificats de l'Acadèmia i de l'InterAc Salut, de les seves Societats i Filials, son emesos i lliurats en català. Només es fan edicions en castellà o anglès per demanda expressa.

9.- Tots els programes dels actes realitzats per l'Acadèmia s'editen, publiquen i divulguen en català

10.- La convocatòria de les bases de premis i beques de l'Acadèmia, i els seus formularis de presentació, s'editen, publiquen i divulguen en català

11.- Tots els programes d'actes, reunions i cursos realitzats per les Filials territorial s'editen, publiquen i divulguen en català

12.- Tots els programes d'actes, reunions i cursos realitzats per les Societats de l'Acadèmia s'editen, publiquen i divulguen en català, si alguna entitat ens proposa fer-ho en castellà es fa en format bilingüe, català i castellà, tal com està documentat en els procediments de treball

13.- Si alguna Societat o Filials ens demanen col·laboració per la redacció de Bases de premis, programes d'actes i cursos, i/o altres escrits de gestió en català, les seves secretaries tècniques assignades a la Fundació Acadèmia aporten l'ajut sol·licitat

Bibliografia

¹ Sala Pedrós J, Sabaté Casellas F, Navarro Soto S, Mangués Bafalluy MA, Esquerda Aresté M, Síntesi Matheu MD. D'on venim? Síntesi històrica, cronològica, de l'Acadèmia i el seu context. Llibre Commemoratiu 150è aniversari. Volum I. Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. 15 de gener de 2022: 13 - 159. <https://institucional.academia.cat/lilibres-historia>

² Calbet Camarasa JM, Sabaté i Casellas F, Sabaté Pérez E. Inicis del lèxic científic català modern. Edicions Salòria. 2016.

³ Bruguera i Cortada M. Galeria de Metges Catalans. Gil Saltor i Lavall. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=JDM>

-
- ⁴ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Tercer Vol. R-Z. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1983. 4708. Saltor i Lavall, Gil: 75 -76.
- ⁵ Zarzoso A. Galeria de Metges Catalans. Miquel Arcàngel Fargas i Roca. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=IJ>
- ⁶ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Segon Vol. F-Q. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1982. 1702. Fargas i Roca, Miquel Arcàngel: 11 – 12.
- ⁷ Bruguera i Cortada M. Galeria de Metges Catalans. Víctor Azcarreta i Colau. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=JHE>
- ⁸ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Primer Vol. A-E. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1981. 321. Azcareta i Colau, Víctor: 57.
- ⁹ Ramis Coris J. Galeria de Metges Catalans. Josep Tarruella i Albareda. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=GHM>
- ¹⁰ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Tercer Vol. R-Z. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1983. 5292. Tarruella i Albareda, Josep: 124 – 125.
- ¹¹ Zarzoso A. Galeria de Metges Catalans. Hermenegild Puig i Sais. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=KGL>
- ¹² Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Segon Vol. F-Q. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1982. 3913. Puig i Sais, Ermenegild: 222.
- ¹³ Sabaté Casellas F. L'Escola Lliure de Medicina Catalana (1903-1933). Llibre Commemoriatiu 150è aniversari. Volum I. Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. 15 de gener de 2022: 245 - 255. <https://institucional.academia.cat/llybres-historia>
- ¹⁴ Plujà A, Bruguera i Cortada M. Galeria de Metges Catalans. Antoni Bartumeus i Casanovas. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=GGJ>
- ¹⁵ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Primer Vol. A-E. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1981. 441. Bartumeus i Casanovas, Antoni: 69.
- ¹⁶ Bartumeus A. Necessitat de reconstruir el llenguatge mèdich – biologich català. Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Barcelona, Octubre de 1906. Estampa d'En Joaquim Horta. 1908: 530 – 535.
- ¹⁷ Pardo Tomás, P; Martínez Vidal, A. La primera etapa dels Annals de Medicina (1907-1938). *Annals de Medicina*, 2007, 90, 195-198.
- ¹⁸ Sabaté i Casellas, F. Trets característics de la medicina noucentista. Gimbernat. 1988 (10): 291-302.
- ¹⁹ Bruguera i Cortada M. Galeria de Metges Catalans. Francesc Fàbregas i Mas. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=MFL>
- ²⁰ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Segon Vol. F-Q. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1982. 1678. Fàbregas i Mas, Francesc: 8.
- ²¹ Bruguera i Cortada M. Galeria de Metges Catalans. Enric Ribas i Ribas. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=EDIF>
- ²² Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Tercer Vol. R-Z. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1983. 4159. Ribas i Ribas, Enric: 28.
- ²³ Ramis Coris J. Galeria de Metges Catalans. Manuel Salvat i Espasa. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=GLF>
- ²⁴ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. Diccionari Biogràfic de Metges Catalans. Tercer Vol. R-Z. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1983. 4737. Salvat i Espasa, Manuel: 81 - 82.
- ²⁵ Ramis Juan O. L'Acadèmia i la llengua catalana. Llibre Commemoriatiu 150è aniversari. Volum I. Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. 15 de gener de 2022: 269 - 276. <https://institucional.academia.cat/llybres-historia>

-
- ²⁶ Freixas i Freixas J. El seixantenari de la nostra acadèmia. *Annals de Medicina*. 1932;26(6):333-348.
- ²⁷ *Anal de Medecina*. El Poble Català. 31 de desembre de 1906; p. 1.
- ²⁸ Associació General de Metges de Llengua Catalana (1918). *Bibliografia Medical de Catalunya*. Inventari primer pres dels llibres antics i moderns presentats en l'exposició bibliogràfica annexa al Segon Congrés de Metges de Llengua Catalana celebrat a Barcelona del 24 al 28 de juny de 1917. Barcelona. Impremta Elzeveriana
- ²⁹ Fuentes Sagaz, M. *Galeria de Metges Catalans*. Rossend Carrasco i Formiguera i Pujol. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=FFJ>
- ³⁰ Bruguera i Cortada M. *Galeria de Metges Catalans*. Jaume Aiguader i Miró. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=EG>
- ³¹ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. *Diccionari Biogràfic de Metges Catalans*. Primer Vol. A-E. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1981. 59. Aiguader Miró, Jaume: 36.
- ³² Hervàs i Puyal C. *Galeria de Metges Catalans*. Agustí Pedro i Pons. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=ID>
- ³³ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. *Diccionari Biogràfic de Metges Catalans*. Segon Vol. F-Q. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1982. 3569. Pedro i Pons, Agustí: 191.
- ³⁴ Guardiola E, Baños JE. Agustí Pedro Pons. Els epònims de Pedro Pons. *Eponímia Mèdica Catalana*. Quaderns de la Fundació Dr. Antoni Esteve. Barcelona, 2004; 1: 59 – 63.
- ³⁵ Bruguera M. *Galeria de Metges Catalans*. Joan Cuatrecasas i Arumí. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=ILG>
- ³⁶ Guerrero i Sala L. *Galeria de Metges Catalans*. Francesc Duran i Reynals. <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=KD>
- ³⁷ Calbet i Camarasa JM. Corbella i Corbella J. *Diccionari Biogràfic de Metges Catalans*. Primer Vol. A-E. Fundació Salvador Vives Casajuana. Seminari Pere Mata Universitat de Barcelona. Editorial Rafael Dalmau. Barcelona,1981. 1566. Duran i Reynals, Francesc: 177.
- ³⁸ Guardiola E, Baños JE. Francesc Duran i Reynals. El factor de difusió de Duran Reynals. *Eponímia Mèdica Catalana*. Quaderns de la Fundació Dr. Antoni Esteve. Barcelona, 2004; 1: 33 – 36.
- ³⁹ Ramis J, Foz M, Julià MA. La història del diccionari Enciclopèdic de Medicina. *Annals de Medicina*, 2012; 95 (3): 138 - 144
- ⁴⁰ Ramis Coris J. Les Monografies Mèdiques (1969 – 1988) i l'ajut de Ferran Ariño. Sense amnèsia. *Annals de Medicina*. 2014; 97 (2): 86 – 88.
- ⁴¹ Sierra Valentí X. (2017). El Vocabulari Mèdic de l'ACMCB: 1974 i 1979. In: *Llibre d'Actes*. Vol II. XX Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Manresa, 2017.
- ⁴² Sierra Valentí, Xavier. El Comitè de Català de la Facultat de Medicina i el *Vocabulari mèdic* de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques. *Annals de Medicina* 2018, 101, 91-93.
- ⁴³ Corbella J. Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. Història de la RAMC. <http://ramc.cat/historia/historia-de-la-ramc/>
- ⁴⁴ Corbella J. Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. Memòria Històrica Gràfica. Gimbernat, sèrie gràfica 4, 142. Seminari Pere Mata, Barcelona 2010.